

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Aan de leden van de vaste commissie van
Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Verzonden per email aan: cie.szw@tweedekamer.nl

DATUM

30 september 2022

KENMERK

B20220930AB

BETREFT

Commissiedebat
Participatiewet 2022

BIJLAGEN

--

CONTACT

Aart Bertijn

TELEFOON

06 - 13 20 47 48

E-MAIL

abertijn@vgn.nl

Geachte leden van de vaste commissie,

Op 13 oktober 2022 gaat u met minister Schouten in debat over de Participatiewet en de beleidsanalyse 'De Participatiewet in balans'.

De VGN onderschrijft de voorstellen in deze analyse voor een eenvoudiger Participatiewet die passende ondersteuning biedt, meer oog heeft voor de mensen om wie het gaat en waarin vertrouwen centraal staat. Dit sluit goed aan bij onze Visie 2030 waarin we staan voor een inclusieve samenleving, zonder kansenongelijkheid. Ons uitgangspunt is: bied mensen met een beperking die kunnen werken toegang tot de arbeidsmarkt en geef ze kansen om een leven lang te leren en zich te ontwikkelen.

Zorg voor meer kansen om te participeren

Hoe snel echter kan deze beleidsanalyse worden vertaald in meer kansen voor mensen met een beperking om te participeren in de samenleving? Veel mensen hebben door hun beperking (nog) steeds niet de mogelijkheid om een betaalde baan te krijgen. Passend, betaald werk en een volwaardig inkomen zijn belangrijke voorwaarden voor mensen om een betekenisvol leven te leiden en mee te kunnen doen in de maatschappij. Veel mensen met een beperking zitten vast zonder perspectief op een beter bestaan.

Om de voorstellen tot een succes te maken, vraagt de VGN u tijdens dit debat aandacht te besteden aan de volgende drie onderwerpen:

1. Zorg voor een samenhangende integrale aanpak van de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet gericht op participatie in de samenleving.
2. Investeer in doorlopende ontwikkelingstrajecten, ook als een betaalde baan niet in zicht is.
3. Beloon de mensen met een beperking die participeren naar vermogen.

Bezoekadres

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postadres

Postbus 413
3500 AK Utrecht

T 030 273 93 00

E info@vgn.nl

vgn.nl

1. Zorg voor een samenhangende integrale aanpak

In de beleidsanalyse 'De Participatiewet in balans' wordt terecht aangegeven dat er een bredere benadering nodig is om mensen met een beperking te ondersteunen om mee te doen in de maatschappij. Hierbij moet rekening worden gehouden met verschillen tussen mensen, hun omstandigheden en hun mogelijkheden. Dit vraagt om een integrale benadering van de mogelijkheden uit de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet. De minister wil dit in spoor 2 nader verkennen, samen met de andere departementen. Dit klinkt als een langdurig traject, terwijl er op korte termijn al winst te behalen is.

Experimenteer met meerjarige maatwerktrajecten

Mensen met een beperking ontwikkelen zich vaak via een geleidelijk proces die los staat van een indicatie zoals de Wmo of Participatiewet. Er is sprake van een helling, niet van een trap. Door al in spoor 1 gemeenten te stimuleren om te experimenteren met meerjarige maatwerktrajecten met fluïde indicaties kunnen mensen met een beperking dan al stappen zetten op de weg van school, dagbesteding naar passend werk. Zo lopen zij niet tegen schotten van indicaties aan en is het mogelijk om eenvoudig een stap terug te zetten als dat nodig is.

Vraag:

Wilt u er bij de minister op aandringen dat gemeenten al in spoor 1 worden gestimuleerd om ruimhartig te experimenteren met doorlopende trajecten op basis van fluïde indicaties?

2. Investeer in opleiding, ook al is betaald werk niet in zicht

Om de participatie van mensen met een beperking te versterken, is het belangrijk dat zij via praktijkopleidingen hun talenten kunnen ontwikkelen. Binnen de Participatiewet is het volgen van een opleiding gemaximeerd in tijd en verbonden aan uitzicht op betaald werk. Vanuit de Wmo wordt dagbesteding aangeboden, maar staan gemeenten vaak niet toe om een opleiding te volgen omdat dit onder de Participatiewet zou vallen.

Stel persoonlijk leerbudget beschikbaar

Het voorstel uit de beleidsanalyse 'De Participatiewet in balans' dat mensen zonder uitzicht op betaald werk de mogelijkheid geeft om eigenstandig hun participatie vorm te geven, vraagt ook de mogelijkheid om een opleiding te volgen. Maar dat moet dan ook financieel mogelijk zijn. Zeker voor mensen met een beperking die langdurig zijn aangewezen op een bijstandsuitkering en op hun 18^e van school afgaan. Daarom stelt de VGN voor om mensen die door hun beperking geen beroepsopleiding kunnen volgen een eigen persoonlijk leerbudget te geven in lijn met het advies van de commissie Borstlap. Met dit budget kunnen zij hun talenten verder ontwikkelen en een passende werkplek vinden in de samenleving. De aanvraagprocedure van het huidige STAP-budget is voor mensen met een verstandelijke beperking veel te ingewikkeld. Daarnaast is het budget onvoldoende voor het aantal aanvragen.

Vraag:

Wilt u er bij de minister op aandringen dat zij verkent of het mogelijk is om mensen die door hun beperking niet kunnen doorstromen naar een beroepsopleiding een persoonlijk ontwikkelbudget toe te kennen?

3. Beloon de mensen met een beperking die participeren naar vermogen

Voor een betekenisvol leven is verbinding met de samenleving een belangrijke voorwaarde. Zorgaanbieders in de gehandicaptenzorg organiseren steeds meer dagbestedingsplekken in samenwerking met bedrijven en bij de bedrijven zelf. Als dank voor hun inzet en verrichte activiteiten zijn deze bedrijven vaak bereid om de cliënten op één andere manier incidenteel te belonen om hun waardering ook fysiek te tonen.

Onder de huidige regels is dit nu niet mogelijk.

In het rapport 'De Participatiewet in balans' is voorgesteld dat giften en/of de opbrengsten vanuit hobbymatige activiteiten of vrijwilligersvergoeding niet als inkomen moeten beschouwd. Een beloning van een bedrijf voor de getoonde inzet of groei op een dagbestedingsplek zou op dezelfde wijze niet als inkomen mogen worden gezien.

Vraag:

Wilt u bij de minister erop aandringen dat zij het mogelijk maakt dat bedrijven een vergoeding mogen uitbetalen aan mensen met een beperking die op een dagbestedingsplek voor dat bedrijf activiteiten uitvoeren, zonder dat dit wordt gezien als inkomen voor de uitkering en toeslagen?

Graag ben ik bereid de inhoud van deze brief in een gesprek toe te lichten.

Daarnaast nodig ik u van harte uit voor een werkbezoek in de gehandicaptenzorg. Dit biedt u de mogelijkheid om met mensen met een beperking persoonlijk te spreken en te horen wat zij nodig hebben om vanuit de dagbesteding de overstap te maken naar een passende werkplek in de maatschappij.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Gerard Schoep', written over a light blue horizontal line.

Gerard Schoep
waarnemend directeur